

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag 14 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

In den nacht van den 15den op den 16den November jl., is na de laatste hulpbronnen van de godsdienst te hebben ontvangen, overleden Pater *Emidio Jacopini*, Vikaris Generaal der klerken-Minnebroeders, examinador der Bisschoppen in de godgeleerdheid, Consulteur der *Propaganda* en van den *Index*, en Professor emeritus der zedekunde aan de Romeinsche Universiteit. Hij was ongeveer 56 jaren oud, schrijver van vele gedrukte werken over godsdienstige onderwerpen, onder anderen: *de lessen der Ethica*, of zedekunde, welke hij geleeraard had. Zijne uitvaart is in de kerk van den H. Laurentius in *Lucina* en wel in tegenwoordigheid van de generaals der reguliere orden en der Professoren van *La Sapienza* gevierd.

FRANKRIJK.

PARIS den 10den December.

Wij laten een uittreksel uit het rapport van den Maarschalk *Valée* van den 30sten November jl. aan den minister van Oorlog hier volgen.

Mijn Heer de Minister!

De gesteldheid van Algiers heeft sedert het vertrek van den laatsten koerier geene verandering ondergaan. Van weerskanten wordt de oorlog voorbereid. *Abdel kader* roept de bevolkingen tot zich in welke hij echter geene groote sympathie schijnt aan te treffen. Van mijne zijde neem ik alle maatregelen, welke de nieuwe gesteldheid, waarin de kolonie zich geplaatst bevindt, noodzakelijk maakt. Sedert acht dagen is er niet gestreden. Eenige roovers hebben zich in het Oosten verlood en hoopen fourage en eenige verlatene barakken in brand gestoken. Ik heb aan de fransche en inlandsche bevolkingen voorgeschreven zich onder de bescherming der versterkte punten te plaatsen. Eenige pachthoeven, vatbaar voor eene goede verdediging, zijn door de koloniebewoners bezet, welke ik heb doen wapenen en approvianderen.

De gebeurtenissen, die zich voorbereiden, hebben mij genoopt eene algemeene Concentratie rondom de voornaamste punten van aanval te doen bewaken. Vele posten, om de roovers te bewaken, waren sedert de oorlog uitgebarsten is, van geen belang meer en sommige dezer posten zouden zelfs gedurende den Winter, al was de vrede niet gestoord geweest, niet hebben kunnen blijven bestaan. Hunne gesteldheid te midden der moerassen, vol water, maakte de bewoning gevaarlijk, en de approviandering bijna onmogelijk.

In de Provincie Oran is nog niet eene daad van vijandelijkheid gepleegd.

Zie hier hetgeen mij de Luitenant Generaal *Guehenene* onder dagteekening van den 28 November schrijft.

Tot hiertoe is mij niet ter kenais gekomen, dat een enkel gewerschot in de geheele provincie gelost is. Men denkt algemeen dat deze staat van zaken tot aan het vertrek uit l'Oukil en zelfs tot aan het einde van den Ramasan, zal duren.

In de provincie Constantine heeft *Achmet* eene razia over de volkstammen van *Guelma* beproeft. De Ex-Beij *Achmed* heeft eenige dier volkstammen in zijne nabuurschap in opstand willen brengen en op zijne zijde trekken door het aankloksel tot plundering en hun diert maken, dat ik afwezig was en er geene troepen in de provincie waren. Hij is tot *Merdjer Kahel* voortgerukt, alwaar ik in het afgeloopen jaar gekampeerd heb, hij heeft eene razie op de *Achachen* gedaan en hun vele kudden schaf en ontnomen, doch de *Achachen* zijn te wapen gesneld en hebben de ruiters van *Achmed* vervolgd; zij hebben er zeven gedood, doch niet te min een gedeelte hunner kudden verloren.

Thans bedreigt *Achmed* het *Oulad-Zenati* en de *Ammers-Cheragnas*, welke mij om hulp gevraagd hebben; zij hebben de wijk in de nabijheid van het kamp van *Sidi-Tantamm* genomen, alwaar ik morgen een eskadron jagers zend om hun te beschermen.

Voor het overige is de provincie Constantine volkomen rustig.

In de ouder afdeelingen van Bona hebben de regens groote ongelukken veroorzaakt; het getal zieken heeft op dat punt zeer toegenomen, doch de kazernering is goed.

De Storm, welke op de Middellandsche Zee omtrent het midden dezer maand gewoed en zulke betreurenswaardige onheilen op de kusten van Frankrijk heeft ten gevolge gehad, heeft insgelijks op de kust van Afrika groote ongelukken veroorzaakt. Onderscheidene schepen met manschappen en muilzels voor de administratie, zijn op verschillende punten, volgens berichten die ik uit Bona van den 24sten November en uit *Philippeville* van den 21sten dier maand ontvangen heb, vergaan; vele paarden en Muilzels zijn verdronken, doch de meeste manschappen gered.

Er gaan weinige dagen om, of nieuwe arrestatiën hebben alhier plaats en zelfs tegen zekere personen, die niet allen tot de bonapartistische partij behooren en waaronder eenigen die voor oude legitimisten bekend staan.

Aan de beurs liep heden het gerucht, dat de bedoeling der zamenzweerders was om een twintigtal huizer, gelegen aan het uitside der voorsteden in brand te steken, ten einde de geheele militaire magt naar die zijde te trekken en alzoo hun plangemakkelijker te maken.

De Generaal *Delaborde*, de Generaal *d'Houdetot*, Adjutant des Konings, zullen een gedeelte der expeditie van Afrika uitmaken.

De minister van Marine is te middernacht bij den Koning onthouden geworden en een en een half uur op het paleis verbleven.

Ten gevolge van het overlijden van den kardinaal *de Latil*, aartsbisschop van Rheims, hebben de kanunniken de nieuwe Vikarissen Generaal van zijnen opvolger, overeenkomstig de statuten der kerk benoemd.

NEDERLANDEN.

SHERTOGENBOSCH, den 13 December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van dingsdag zijn ingekomen vijf verzoekschriften als: 1o, van ingezetenen van Noord-Brabant, omtrent de voordragt wegens de ontginningen enz.; 2o, van fabrikanten uit Drenthe, over den achteruitgang hunner fabrieken; 3o, van grondeigenaren in Overijssel, wegens den turf-accijns; 4o, van een koren- en pelmolenaar in Gelderland, die klagten tegen de Administratie inlevert, en 5o, van verveeners uit West-Stellingwerf, tegen den turf-accijns, welk laatste stuk door den heer van *Sytzama* wordt aangeprezen als zeer belangrijk, en als eene laatste poging om vele huisgezinnen staande te houden.

De genoemde stukken worden aan de Commissie tot de verzoekschriften gezonden, die verslag doet, bij monde van den heer *Vijfhuis*, op twee requesten, bijzondere aangelegenheden rakende (een betrof het ontgroenen der studenten); waaromtrent werd overgegaan tot de orde van den dag, en op een verzoekschrift van de kamer van notarissen te Heerenveen, die bedenkingen inleverden tegen de aanhangige voordragt nopens de hypotheek-bewaarders. De Commissie stelde voor, nopens dit stuk over te gaan tot de orde van den dag, daar het niet persoonlijk onderteekend was, en het daarin behandelde onderwerp niet de bepaalde werkzaamheden van het ligchaam betrof, dat het had ingezonden.

Hierover ontstond eenige discussie. De Heer van *Sytzama*, van *Dam van Isselt*, *Dijkmeester* en *Cats* drongen op de nederlegging van het verzoekschrift ter griffie aan. De Heer van *Sytzama* meende dat men het regt van petitie niet moest bekrimpen; de Heer van *Dam* dat wij tegenwoordig in een tijd leven, dat men zoostipt niet behoort te zien of eene kamer van Notarissen juist bevoegd zij om een request aan de Welgevende Kamer in te dienen, te minder daar het een onderwerp betreft, waarbij Notarissen wel degelijk belang hebben.

De Heeren *Vijfhuis* en van *Hoorn van Burgh* hebben op Let gevoelen der Commissie nader aangedrongen, waarmede zich ten slotte de Kamer met 35 tegen 12 stemmen vereenigde, weshalve het stuk uit Heerenveen is ter zijde gelegd.

Daartegen hebben gestemd de Heeren *Kniphorst*, *Brongers*, *Bin-*

kes, van de Poll, de Jonge, van Sytsma, Dijkmeester, Luzac, van Dam van Isselt, Druyvestein, van Welderen Rengers en Cats.

Hierna deed de Heer *Gouverneur* verslag op twee adressen van papierfabrikanten uit Gelderland, die zich over den achteruitgang hunner fabrieken, vooral ten gevolge van den vreemde invoer, beklagen. Op dit stuk wordt door den Heer Schimmelpenninck de aandacht der kamer ingeroepen, het zal ter griffie nedergelegd en het verslag gedrukt worden.

De Heer Bruce doet rapport op twee verzoekschriften nopens de voordragt wegens de ontginningen; beide stukken zullen ter griffie nedergelegd en de verslagen gedrukt worden.

Eindelijk heeft de Heer Brongers verslag gedaan: 1o. op een geschrift van A. van den Heuvel, die het tegenwoordig oogenblik ongeschikt acht om de Grondwet geheel te herzien, en vreest dat onruststokers, zelfzuchtige menschen slechts naar de gelegenheid zullen zien om de eendragt in ons midden te verstoren. Dit stuk, met het verwacht wordend ontwerp tot herziening van de Grondwet in verband staande, wordt ter griffie gedeponereerd.

2o. Op een adres van C. van der Tuuk, te Haarlem, een plan aanbiedende om, op eene andere wijze dan de Regering heeft voorgesteld, en wel *a pari* 56 millioen ten behoeve van het Rijk te erlangen. Ook dit stuk wordt ter griffie nedergelegd.

Hierna is de Vergadering gescheiden, met bepaling van de volgende Zitting op gisteren, donderdag, als wanneer zal beraadslaagd worden: 1o. over het ontwerp, houdende bepalingen tegen het aan de ambtenaren van het openbaar ministerie toekennen van aandeelen in geldboeten, uitgesproken in strafzaken, en 2o. over dat, houdende aanwijzing der gevallen, waarin de certificaten van voldoening aan de nationale militia niet meer zullen worden gevorderd.

De Regering heeft thans geantwoord op de bedenkingen, door de Afdeelingen der Tweede Kamer gemaakt op het ontwerp van wet, nopens de vrijdommen van lasten en wegens landverbeteringen.

De aanmerking, dat, na de methodique verzameling van de wetten op het Kadaster, de tegenwoordige voordragt overtollig zou zijn, beantwoordde de Regering onder andere daarmede, dat het onveranderlijke (fixe) van het kadaster niet verder moet gaan dan de wetten medebrengen.

De Regering beschouwt de wetten van den 16den van grasmaand 1809 en den 10den van bloemaand 1810, nopens de gemeenschappelijke markengronden, als nog van kracht, met uitzondering van de bij eerstgemelde wet beloofd zijnde vrijdommen van grondlasten, als zijnde sedert 1 Januarij 1812 door de fransche verordeningen op dit stuk vervangen. Bij deeling ook voor miuderjarigen behoef men in deze dus de voorschriften van het burgerlijk wetboek niet te volgen.

Bij het ontwerp zijn thans nog gevoegd de twee volgende artikels:

Art. 20. De novale tienden, welke eenige publieke administratie van wat aard ook, of eenig persoon, geregtigd zou mogen zijn te heffen van gronden, in art. 2 vermeld, die vóór de uitvaardiging dezer wet nog nimmer zijn bebouwd geweest, of, vroeger ontgonnen geweest zijnde, sedert vijftien jaren of langer woest gelegen hebben, zullen worden betaald met eene jaarlijksche grondrente, bij bander te berekenen.

Deze rente, die ten allen tijde tegen het twintigvoudig bedrag derzelve zal kunnen worden afgekocht, zal worden bepaald volgens de opbrengst van den grond in het jaar, waarin dezelve het eerst na de aangevraagde ontginning met tiendbare vruchtbare vruchten is bezaaid of bepoot geworden, omtrent welke opbrengst partijen, in geval van verschil, zich aan de uitspraak van wederzijds te kiezen of door den regter te benoemen scheidsmannen zullen moeten onderwerpen.

Art. 21. in alle verschillen over het regt tot het heffen van novale tienden zal door den regter worden beslist.

ALLOCUTIE van den Heiligen Vader GREGORIUS XVI in het geheim Consistorie van den 10den der kalenden van December (22 November) 1839.

Sedert het begin van ons Pausschap zijn wij door de aanhoudende rampen der tijden genoodzaakt geweest, u van dezelfde plaats gewigtige en smartelijke zaken te moeten aankondigen. Doch, hetgeen wij U in deze tegenwoordige zitting, te midden der droefheden en den rouw der Kerk hebben mede te deelen, is van dien aard, dat het in verre de bitterheid van al de rampen, waarover wij tot hertoe gezucht hebben, te boven gaat.

Niemand uwer is onkundig, dat de russische bisschoppen en geheel deze doorlichtige natie, welke, na de Catholijke éénheid met het Christelijk geëloof te hebben aangenomen, ongelukkiglijk

daarvan was afgeweken en de betreurenswaardige scheuring der Grieken volgde, met het gebruik van deszelfs gewone taal en den griekschen ritus te behouden; dat die natie zeg ik, meer dan eenmaal met de hulp der goddelijke genade aan eenen opregten en duurzamen terugkeer tot de roomsche kerk gedacht had. Azoo vooreerst onderteevende de Aartsbisschop van Kiow, metropoliiaan van geheel Rusland, met de Grieken het beroemd decreet van vereeniging (*Union*) in het algemeen concilie van Florence, en hoezeer de zaak weldra afgesprongen was, uithoofde der onlusten, die zich opdeden en door de vijandelijke pogingen van hen, die wederspanning aan het licht, op het halstarrigts de scheuring aankleefden, hebben echter de bisschoppen nimmer opgehouden, hun doel tot datzelfde einde te wenden, en eindelijk zag men de gelukkige dag aanbreken, waarop God zijne barmhartigheid deed schitteren en het der russische natie verleend werd in den schoot der kerk, welke zij verlaten had, terug te keeren en in die heilige plaats, door den Allerhoogsten gesticht, en in welke alleen de zaligheid kan gevonden worden, weder te komen.

Want tegen het einde der XVI eeuw zonden de russische Bisschoppen, die onder de burgerlijke regering van den godvruchtigen *Segismund III*, Koning van Polen en Groot Hertog van Lithauen onderworpen waren, zich herinneren te de eendragt, welke eertijds tusschen de kerken van het Oosten en Westen bestaan had, eene eendragt, die hunne voorvaarderen zorgvuldig onder het Gouvernement van den heiligen Stoel hadden gehandhaafd, zonder door geweld of kunstgrepen gedwongen te zijn, zonder zich door ligzinnigheid van geest te laten medesleepen, noch door tijdelijke voordeelen verleiden, doch alleen door het licht van boven verlicht en toegevend aan de kennis der waarheid, eindelijk gedrongen door het eenig verlangen naar hunne zaligheid en van die der kudden, welke aan hen waren toevertrouwd, na over deze gewigtige zaak in eene algemeene bijeenkomst geraadpleegd te hebben, twee mannen uit hun midden namens de geheele geestelijkheid en des volks, naar den Stoel van Petrus en, na de dwalingen der Schismatieken afgezworen te hebben, verzochten zij op nieuw met de Roomsche Kerk vereenigd te zijn en in de oude éénheid met dezelve te mogen worden hersteld:

Vele apostolische constitutien getuigen met welke liefde onze voorzaat *Clemens VIII*, zaliger gedachtenis, hun te midden der toetrichingen van het Catholijk geheel ontving; welke bezorgdheid de heilige stoel voor hun aan den dag legde; met welke wijze toegevendheid hij hun behandelde en hoedanig hij hun in allen opzigte te gemoet kwam.

Bij die Constitutien werden bijzondere gunsten en groote weldaden aan deze natie verleend; men liet aan deszelfs geestelijkheid de heilige ritus, welke zij, ten gevolge harer betrekkingen met de oostersche kerk had, en op vele plaatsen, en vooral te Wilna, werden Kollegien opgerigt en door jaarlijksche bijdragen ondersteund, om de geestelijke jeugd der russische natie in de heiligheid des geloofs en der zeden op te leiden.

Ongetwijfeld was het droevig, dat deze zoo gelukkig herstelde Vereeniging der Russen met de roomsche kerk door het vervolg der tijden aan hagchelijke veranderingen is onderworpen geweest, doch er bleef nog altijd over zich te verheugen, dat het grootste gedeelte onder hen, vooral door de standvastigheid der Bisschoppen geleid, zich zoo sterk voor den heiligen stoel genegen en zoo gehecht aan het middenpunt der éénheid getoond heeft, dat, in weerwil der dwalingen eener ijdele wijsbegeerte, welke in de afgeloopene eeuw in die landen ingeslopen zijn en in weerwil der valsche en verkeerde denkbeelden, nimmer van de zuiverheid der leerstelling en des Catholijken geloofs is afgeweken.

O ongelukkige verandering! O ramp, welke men voor de Russen niet genoeg kan betreuren! Zij die hun voor Vaders en Herders waren gegeven, zij die hunne meesters en gidsen moesten zijn, om de nauwere banden met het ligchaam van J. C., hetwelk de kerk is, vereenigd te zijn, dezen zijn voor het ongeluk der natie de bewerkers van eenen nieuwen afval geweest. Ziedaar, eerwaarde broeders, hetgeen ons in zulk eenen smartvollen kommer heeft gebracht; ziedaar wat bovendien de bitterheden nog vergroot, die ons van alle kanten overstelpen, en eerder tranen dan woorden vergen. Wij bekennen het, wij konden vooreerst niet besluiten, om geloof te hechten aan al hetgeen wat de openbare geruchten over deze droevige gebeurtenis verhaalden. Wij dachten aan den grooten afstand der plaatsen en aan de uiterste moeilijkheid, welke wij ondervinden, om met de Catholijken van dat land te onderhandelen. Het is om die reden, dat wij tot hertoe uitgesteld hebben onze klagten over de grootheid dier ramp te doen hooren.

Doch zekere tijdingen sedert dien tijd aangekomen en de zaak uitdrukkelijk in de dagbladen aangekondigd zijnde, is het ongelukkiglijk even zoo onbetwistbaar als smartelijk, dat vele bisschoppen

der vereenigde Russen in Lithauwen en Wit-Rusland, met een gedeelte der geestelijkheid en het volk, hetwelk aan haar is toevertrouwd, de gemeenschap der roomsche kerk, waar uit de éénheid van het priesterschap voortspruit, verlaten hebben, en naar het veld der Schismatieken zijn overgegaan. Zoodanig is hun gedrag in dit boos opzet geweest, hetwelk zij vooreerst door bedrog in het celebreren der Officien, in de boeken, welke zij van de grieksch-Russen hadden en bijna alle naar de gebruiken van deze voor de openbare eeredienst hebben ingerigt, opdat het onwetende volk, als, ondanks zich, door de vergelijking van den Ritus, die ongevoelig werd ingevoerd, zou worden medegesleept. Eindelijk zijn op hunne bevelen de pastoors onderscheidene reizen bijeengeropen geweest, en Circulairen tot hun gerigt geworden, waarin men te midden van schaamteloze bedriegerij beval, dat een elk zijne toetreding tot de grieksch-russische kerk belijde, volgens het formulier daarbij voorgeschreven, met kennisgeving te gelijker tijd aan hen, dat zij, die weigeren zouden, dadelijk hunne plaatsen als herders zouden verliezen, en beschuldigingen aan hooger gezag worden gedaan tegen hun en tegen de andere priesters, die hetzelfde naar hun voorbeeld zouden weigeren.

Eindelijk, na andere listen gebruikt te hebben, zijn zij tot het punt van suoudheid gekomen, dat zij onbeschaamd hun voornemen openlijk hebben verklaard om zich met de Grieksch-Russische kerk te vereenigen en daarbij, namens hunne kudde, gebeden te voegen, om ten dien aanzien de Keizerlijke goedkeuring te erlangen. Het uitwensel heeft aan hun verlangen beantwoord, want daar alles door het schismatiek sijnode, residerende te St-Petersburg, voorbereid en bekrachtigd was, is de toetreding tot de Grieksch-Russische kerk der Bisschoppen, der Geestelijkheid en het Russische volk, die tot hertoe met de Roomsche kerk vereenigd geweest waren, besloten en met plegtigheid gevierd geworden. Het zou ons al te smartelijk zijn hier aan te halen, hetgeen deze droevige uitslag reeds sedert langen tijd had doen voorzien, en door welke inblazingen die ontaarde herders zich in den afgrond der boosheid en des verderfs hebben gestort.

Hunnen ongelukkigen val ziende, kan men niet dan met het Heilig schrift uitroepen.

» *De oordeelen Gods zijn een diepe afgrond*». Gij ziet, eerwaarde broeders, door deze aan de Catholieke kerk verschrikkelijk toegebragte wonden hoedanig de gesteldheid van ons gemoed is en welke innige en bittere smart wij gevoelen.

Wij betreuren uit den grond onzes hartens zoo vele zielen, welke de Zaligmaker met zijn bloed heeft vrij gekocht, en die in gevaar zijn hunne eeuwige Zaligheid te verliezen. Wij betreuren, dat lasthartige Bisschoppen die getrouwheid verlaten hebben, welke zij voor eerst aan de Roomsche kerk beloofd hadden. Wij betreuren, dat zij zoo droeviglijk dit geheiligd karakter hebben verlaagd, waarmede zij door het gezag van den Apostolischen Stoel bekleed waren geweest. Maar wij zijn ook in eene groote bezorgdheid voor die dierbare zonen, welke bij die natie noch door kunstgrepen zijn bedrogen, noch door bedreigingen afgeschrikt, noch door voorbeeld kunnen verleid worden, en die manmoedig in de banden der Catholieke gemeenschap, volhard hebben. Immers men kan niet ontveinzen, welke zware rampen voor hun uit de afvalling van anderen ontstaan, en hoeveel zij voor hunne standvastigheid in de heilige éénheid te verdaren zullen hebben. Mogte het Gode behagen, dat het ons vergund ware hun van nabij door vaderlijke vermaningen te vertroosten, en eenige Geestelijke gunsten te verleenen, ten einde dezelve standvastig te doen blijven.

Echter onzen pligt gedenkende en herinnerende, dat ons even als eertijds aan den Profeet van boven gezegd is: *Roept, houdt niet op, verheft de stem als eene trompet, kondigt aan mijn volk deszelfs misdaden en aan het huis van Jacob deszelfs zonden aan*, van boven dezen Apostolischen Stoel beklagen wij ons onophoudelijk over de afvalling der Russen en vooral over de Bisschoppen, en wij verwijten hun met kracht den hoon, welchen hunne aanslag op de Catholieke kerk gedaan heeft. Dan daar wij op aarde de plaats bekleeden van Hem *die rijk is in barmhartigheden, die bedoelingen van vrede en niet van droefheid heeft, en die zelf is komen zoeken en zaligmaken hetgeen verloren was*, wel verre van hun onze apostolische liefdadigheid te onttrekken, vermanen wij een elk hunner te overwegen, waartoe zij vervallen zijn en welke verschrikkelijke straffen zij, volgens de heilige kerkregelen, zich hebben op den hals gehaald; dat zij zien, waarnaar zij roekeloos streven, vergetende hunne eeuwige zaligheid; dat zij den Prins der herders schromen, die hun het bloed der verlorenen schapen zal terug eischen, en zij voor hun welzijn door de *verschrikkelijke afwachting van het Oordeel*, op den weg der gerechtigheid en waarheid, waarvan zij afgedwaald zijn, terugkeeren en met zich de zoo ongelukkiglijk verstrooide kudde daarop terug brengen.

Na dit alles, eerwaarde broeders, kunnen wij niet ontveinzen, dat de oorzaak onzer droefheid over de gesteldheid der Catholieke zaken in het uitgestrekte Keizerrijk Rusland zich nog veel verder uitbreidt. Wij weten hoezeer onze heilige godsdienst aldaar met bittere smarten sedert overlang is overloden geweest. Voorzeker hebben wij niet verzuimd al de zorgen onzer vaderlijke bezorgdheid toe te passen, om hun te vertroosten, en wij zullen voor de toekomst bij den vermogenden Keizer niets sparen, hopen alnog dat hij in zijne billijkheid en in zijnen verheven geest met welwillendheid onze verlangens en verzoeken zal aannemen. Om tot dat einde te geraken, naderen wij *vol vertrouwen tot den troon der goddelijke genade*, biddende allen gezamenlijk *den Vader der barmhartigheden en den God aller vertroosting*, dat hij met goedheid dit zijn eufdeel beschouwe, dat hij door eene gepaste hulp de kerk, zijne bruid, welke het verlies harer kinderen bitterlijk betreurt, vertrooste, en in zijne goedertierendheid, te midden van zoo vele legenheden, eene reeds zoo lang gewenschte rust genadiglijk verleene.

ADVERTENTIEN.

Verkoopung van Boeken.

Op Dingsdag den 17den December 1839, zal door en ten huize van **J. R. VAN ROSSUM** te Utrecht verkocht worden: Eene aanzienlijke verzameling van meestal Godgeleerde **BOEKEN**, waarvan de Catalogus verkrijgbaar is.

VOOR HET RIJK.

A M O R T I S A T I E - S Y N D I C A A T.

Administratie der Domeinen, Wegen, en Vaarten enz.

O P E N B A R E
V E R P A C H T I N G E N

V A N
Z a l m v i s s c h e r i j e n.

O N D E R
W E R K E N D A M.

De Agent van het Domein te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressorf, onder nadere goedkeuring van de Permanente Commissie uit het Amortisatie Syndicaat, op Donderdag den 19den December 1839, des middags, ten 12 ure te Werkendam, in het logement 's Lands Welvaren.

V E R P A C H T E N,

Voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, zullende ingaan 10. Januarij 1840.

1. De Z A L M V I S S C H E R I J van het Prik en Steekwater van vijf Killen; Alias Jonge Jans Killen, zonder schutwater.
2. De Z A L M V I S S C H E R I J van Twee Killen, genaamd de Kruis en Draapkillen, zijnde de Bevert.
3. De Z A L M V I S S C H E R I J van Twee Killen, genaamd Brúne en Nieuwé Killen, of Steurgat. En
4. De Z A L M V I S S C H E R I J, de Opperste Steek aan het Veld, ten einde de Zarden, genaamd de Keizersteek.

Alle gelegen onder de gemeente Werkendam en thans in pacht bij **H. PRINSEN**, c. s. te Drimmelen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen, ten kantore van den ondergeteekende Agent van het Domein.

De Agent van het Domein, voornoemd,
H. W. VAN GRASVELD.

's Hertogenbosch.
den 21 November 1839.

* * De Notaris **W. D. VAN ROGGEN** te Wychen, zal op Woensdag den 18den December 1839, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van **A. ROELOFS** te Wychen, publiek aan den meestbiedenden verkoopen:

280 Stuks extra zware **EIKENBOOMEN**, geschikt voor alle soort van Timmer- en Molenhout.

74 Stuks extra zware **ESSEN- en YPEN-NOTEN** en harde **BEUKEN BOOMEN**, mede voor Timmerhout geschikt.

400 Stuks **EIKEN-** en andere **KNOTEN** met het Haar, **KASTANJE-** en andere **BOOMEN** en **HAKHOUT**. Een en ander staande te Lienden, op den Bouwhof den **NOTENHOF**, onder Batenburg aan de Maas, zeer geschikt om over die Rivier te vervoeren.

Nadere aanwijzing te bekomen bij den bewoner **JAN DERKS**.

* * **FABRIEK VAN ZILVEREN, GEDREVEN en GESTAMPTE KERKWERKEN.**

Bij den Ondergeteekende zijn te bekomen: Zilveren **VENERABLES**, **CIBORIEN**, **KELKEN**, **KANDELAARS**, **MISSAAL-BESLAGEN**, **WIEROOKVATEN**, **AMPULLEN**, **KROONEN**, **SCEPTERS** etc. Alles tot ermderde prijzen en naar den laatsten smaak bewerkt

A. J. BOCKMEULEN.

Boxmeer den 13 Dec. 1839.

Bekendmaking.

De Notaris **VAN DER HEYDE**, residerende te Eindhoven, zal voor zijne Principalen in het openbaar verhuren:

Den Welbekanten **WATER GRAAN-, OLIE- en VOLMOLEN** met **MOLENAARS HUIZINGE, STAL, SCHUUR** en verdere **GEBOUWEN, TUIN** en **AANGELAG**, gelegen in de volkrijke Gemeente **Woensel**, op vijftien minuten afstands van de stad Eindhoven, mitsgaders een perceel **WEILAND** en twee perceelen **HOOLAND**, te zamen groot 3 Banders, 83 Roeden, gelegen aan den Molen, op het grondgebied der gemeente Tongelre,

En zulks voor den tijd van zes jaren, die aanvang zullen nemen van den **TUIN**, het **WEILAND** en **HOOLAND** te half Maart en van den **MOLEN** en de **HUIZINGE** cum annexis, op St. Jansdag des aanstaanden jaars 1840.

Deze verhuur zal plaats hebben ten herberge van de Kinderen **SPOORENBERG**, op den Feltenoort te Woensel, op Dingsdag den 7den Januarij 1840, ten vier ure des namiddags.

De Huurvoorwaarden zullen, te rekenen van den 20sten December, ter lezing liggen ten Kantore van voornoemden Notaris, bij wien men zich ook middelerwijl in persoon zal kunnen vervoegen, om voorschrevene panden, uit de hand te huren.

ZEGT HET VOORT.

THEATRE DE LA GAÏÉTÉ.

* * De Ondergeteekende berigt door deze dat de eerste voorstelling plaats zal hebben op Zaterdag den 14den December 1839 des Avonds ten 6 ure in zijne goed verwarmde en smaakvol ingerigte Tent staande op de Parade Plaats.

Alles breeder bij Biljetten vermeld.

F. NEISZ.
Directeur.

* * Men vraagt een bekwame **HUISKNECHT**, die met Paarden weet om te gaan en van de R. C. Godsdienst is. Adres met franco Brieven onder Lett. N. bij den Drukker en Uitgever dezes.

Waarbij te bekomen zijn gemaakte **SCHRIJFBOEKEN**, van alle formaten en dikten; gelinieerd en ongelinieerd tot de civielste prijzen.

* * Bij **J. J. ROMEN**, Boekdrukker te Roermond zijn de volgende Werkjes gedrukt en te bekomen:

De Vriend der Jeugd, door **J. PIETERS**, in 12vo. tweede druk. Prijs . . . . . 14 Cents.

Deugd en Onschuld, geschetst in godsdienstige en zedekundige Verhalen en Gedichten voor de Jeugd, door **J. PIETERS**, (Kerkelijk goedgekeurd) tweede druk, in 3vo. Prijs . . . . . 20 Cents

Gewijde Geschiedenis, ten dienste der Parochiën en Scholen met Bisschoppelijke goedkeuring, in 12vo, tweede druk. Prijs . . . . . 20 Cents.

Epistelen en Evangelien, op al de Zon- en Heilige dagen. Nieuwe verbeterde druk met plaatjes, (Kerkelijk goedgekeurd.) in 8vo. Prijs . . . . . 25 Cents.

Oefeningen in het Kunstmatig lezen, te gelijk dienstig ter bevordering van Deugd en Godsvrucht door **R. H. PIETERS** (Kerkelijk goedgekeurd.) tweede druk, in 8vo. Prijs 28 Cts.

Gemeenzame leerwijze om zich in de fransche taal te oefenen, met opstellen, door **P. MARIN**, tweede druk, in 8vo. Prijs . . . . . 48 Cents.

Handleiding tot de kennis van de Wis-, Natuur- en Staatskundige beschrijving van onzen Aardbol, door **A. SCHEEN**. in 8vo. Prijs . . . . . 25 Cents.

Grondbeginselen der Rekenkunde, door **R. H. PIETERS**, 1ste Stukje in 12vo. Prijs . . . . . 20 Cents.

Idem 2de Stukje . . . . . 20 Cents.

Idem 3de Stukje . . . . . 20 Cents.

Schat der Deugden, een Leesboek voor de Roomsche Catholieke Jeugd, voorgesteld in godsdienstige en zedekundige Verhalen en Gedichten, door **J. J. van den BERTWEGH**, met een plaatje. Kerkelijk goedgekeurd. Prijs . . . . . 28 Cents.

* * De Ondergeteekende, op de Kruisstraat Letter G. N 21. gewezen Compagnon van het huis **VERNERT MIJTON** en **VAN DER VEN**, verzekert bij deze aan het geëerd publiek door zijne uitgebreide relatien met de **CRISTAL** en **GLASBLAZERIJEN** en door Stoomgedrevene **Crystal Slijperij** te **Maasricht** gevestigd, eene zeer Prompte en Civile bediening in alle soorten van **CRISTAL** en **GLASWERK, LAMPEN, BALLONS, TAFEL, DESSERT** en **DRINKSERVIESEN**, in allen Smaak of in Modellen aan diegenen, welke hem met hunne orders, hetzij in het groot of klein zouden willen vereeren; verder verzekert hij door eene nu geregelde Communicatie van vervoer op **Maasricht** eene spoedige bediening in alle bij te makene stukken voor alle **Dessert- en Drinkserviesen** enz.

VERNERT.

Gravenmarkt.

Te Amsterdam van Woensdag den 11den December.

Tarwe en Rogge stid, alles bij klein gerijf verkocht, 129 p. o. p. Pomm. Tarwe f 319.

Te 's Hertogenbosch bij D. A. A. DE ROOIJ. Boek en-Courantdrukker.

118 p. j. Pruis. Rogge f 158.

Garst in een doer, 84 p. Vr. Zomer f 148;

Haver prijshoudend, 85 p. o. Dikke f 125 bij partij; 84, 87 p. n. fijne f 220, 125; 88 p. o. dito f 130.

Boekweit prijshoudend, 115 p. Rozend. f 205; 117 p. Rijn f 200 zeilende.

Kool- en Lijnzaad zonder handel.

Raapolie weder williger; per Giw. f 36½ t Vlieg. f 35½, Mei f 43 a ¼; Sept. en Oct. f 33½ a ¾.

Lijn-Olie per Giw, f 29, Vlieg. f 28½; Hennep Olie per Giw. f 33½, Vliegend f 32½.

De prijzen der granen alhier, van Donderdag den 12den December zijn geweest:

Rogge (per ned. mudde)	f 6 - 83 - a 5 - 82
Boekweit.	f 5 - 83 - a 5 - 41
Haver.	f 2 - 83 - a 1 - 83
Boter (per nedl. p.)	f 0 - 58 - a 0 - 69
De 3 nedl. ponden Roggenbrood	31½.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen waren den 12den dezer de 2½ pCt. 53½ de 5pCt 101½ de 4 pCt. 92½ de 3 pCt. 70½,

De Ardoins 23½, ¼.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Woensdag den 11den December 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 52½, ⅞. Dito. 5 pCt. 99½, 1⅞. Kansbilj. f 24½; ¼ Am. Synd. 4½ pCt. 94. Handelw. 167, ¼, 166½. Oost-Indie 5 pCt. 96½. ½. Ardoins 85 p. st. 22½, ¾, ⅞, ⅝. Coupons 17, 16½ Fr. Uitgest. 6½ Kolumb. 17½.

SCHIEDAM den 11den December:

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust. f 21,50 } zonder de belasting.
Amst. Proef het Ned. " " " - 24,25 }

Latere Berigten.

PARIS den 11den December.

De heer **Charles Durand**, hoofd redacteur van de **Capitale**, die in de afgelopen week in vrijheid is gesteld, is op nieuw krachtens een bevel van **arrest** in hechtenis genomen en naar de Conciergerie, als beschuldigd tot het complot te behooren, overgebracht.

— Het kanton van Tessin, Zwitsersche Italie, hetwelk reeds in 1830 in opstand was gekomen, heeft het teeken eener nieuwe omwenteling gegeven. Deze tijding ontvingen wij uit Lugano van den 10den dezer maand.

Lugano en de omstreken, alsmede de valleien van Muggio Arogno, Malcantone, della Capreasca enz. enz., zijn in volten opstand. Van de bergen tot in de dalen hoort men niets dan de algemeene kreet van oorlog. Het Gouvernement is omver geworpen; de wapenen en krijgsmiddelen zijn in de magt van het volk gevallen. De volksbeweging is begonnen bij gelegenheid van het arresteren van een ambachtsman, die eenen militair wilde om het leven brengen.

— Het **Journal de Havres** meldt volgens een Amerikaansch dagblad, dat te Port au Prince, hoofdstad van St. Domingo door den President **Boyer** in staat van beleg verklaard was, uit hoofde van eene boodschap der afgevaardigden, die hem berigte dat zamenzweringen in zijnen naam, tegen de openbare vrijheden gesmeed werden, en men hem verdacht hield, dezelve te ondersteunen, ten einde een staatslist te beproeven.

De laatste Correspondentien uit Madrid van den 2den dezer houden niets van eenig belang. Men hield zich nog altijd met de verkiezingen bezig. Het ministerie rekende op eenen gunstigen uitslag. De tijdingen uit de provincien waren niet ongunstig. Brieven uit Baijonne van den 8sten December jl. melden dat Navarre en de baskische provincien rustig waren.

De **Gazette van Madrid** maakt het decreet tot herstelling der handelsbetrekkingen tusschen Spanje en den Koning van Sardnie bekend.

De **Diario do Governo** deelt de officiele benoeming van het nieuw portugeesch kabinet, onder de bescherming van den Baron de **Bomfin**, mede.

— Berigten uit Oran van den 28sten November vermelden, dat niets bijzonders was voorgevallen. Al de Arabieren waren onder de wapenen; de Luitenant Generaal had doen weten dat de vijand-eijkheden hervat waren en wij weldra aanvullenderwijze zouden beginnen. **Abdel Kader** heeft den volk-stam der Ben-Amer voor zich en is hem zeer toegedaan. De Provincie Oran zal het eerste en voornaamste oorlogstoneel worden.

De Emir heeft daarin zijne voornaamste sterkte en zij is het middenpunt zijner bezittingen. Men verwacht den Maarschalk **Vallée** alhier, om zijn stelsel van aanval en verdediging te ontwikkelen, en men geloofd dat niets ernstig zal worden ondernomen, voor dat al de troepen, die verwacht worden, zullen aangekomen zijn.